

Abstrakt

Práce se zabývá osobností Emila Filly a snaží se v kontextu jeho tvorby vykreslit jeho morální stanoviska, a to s důrazem na 30. léta dvacátého století, kdy jsou jeho liberální postoje konfrontovány s hrozbou totalitních režimů. Začínám zevrubným popisem Fillovy tvorby a společenských aktivit v období před první světovou válkou: zmiňuji jeho působení ve skupině Osma i ve Skupině výtvarných umělců. Následně popisuji jeho holandský exil, ke kterému byl donucen po vypuknutí první světové války, a pozornost upínám především na jeho odbojovou činnost, dále na vydávání časopisu *Michel im Stumpf*, ale také na jeho zájem o holandské umění, které je spojeno s obdivem k svobodné povaze holandského národa. Věnuji se také analýze textu *Cesta tvořivosti*, který během exilu vznikl, a de Filla formuluje své estetické i filosofické postoje. Následně se věnuji meziválečnému období, popisuji Fillovo zapojení do činnosti Spolku výtvarných umělců Mánes. Velká část práce je pak věnována analýze textů z časopisu *Volné směry* vydávaného Spolkem výtvarných umělců Mánes, který Filla coby hlavní redaktor v letech 1933-1939 vedl. Věnuji se článkům o Sovětském svazu, německém umění, španělské občanské válce, ale i těm, které se týkají fenoménu politického a kulturního útlaku obecně. Dále popisuji dva Fillovy projevy z roku 1937, ve kterých volá po obraně českého národního umění před hrozbou fanatického nacionalismu, nacismu a fašismu. V rámci Fillovy tvorby se s ohledem na téma práce věnuji především dílům z druhé poloviny 30. let, konkrétně jeho obrazům s motivy antické mytologie, bojů a zápasů, ale i národních témat, které interpretuji jako završení jeho boje za svobodu umění, ale i člověka vůbec.